Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0416U002263

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-05-2016

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Симканич Олеся Іванівна
2. Symkanych Olesya Ivanivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 21.06.01

Назва наукової спеціальності: Екологічна безпека

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 19-05-2016

Спеціальність за освітою: 8.070801

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: 88000 Закарпатська обл., м.Ужгород вул.Підгірна.46

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.183.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: 88000 Закарпатська обл., м.Ужгород вул.Підгірна.46

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 87.15.91

Тема дисертації:

1. Хімічний та радіоекологічний моніторинг важких металів і гамма-радіонуклідів у об'єктах довкілля Закарпаття
2. Chemical and Radiological monitoring of heavy metals and gamma-radionuclides in environmental objects Transcarpathia

Реферат:

1. Робота присвячена хімічному та радіоекологічному моніторингу Національних природних парків Закарпатської області. Запропоновано комплексний підхід щодо проведення фонового моніторингу, який полягає у поєднанні параметрів розподілу важких металів та гамма-активних радіонуклідів у об'єктах довкілля. Доведена валідність оптимізованої методики визначення питомої активності радіонуклідів методом гамма-спектроскопії, а також правильність визначення важких металів методом атомно-абсорбційної спектроскопії. Встановлено закономірності міграції цих компонентів у межах Національних природних парків "Синевир", "Ужанський" і "Зачарований край", які належать гірським, передгірським і низинним районам Закарпаття. Встановлено дві протилежні закономірності. По-перше, загальна питома активність природних гамма-активних радіонуклідів, без урахування 40К, у гірських районах є вищою, ніж у

передгірських і низинних відповідно, що зумовлено особливостями геології молодих Карпатських гір, що слід враховувати в процесі екологічного нормування. По-друге, вміст важких металів у об'єктах довкілля гірської частини Закарпатської області є нижчим, ніж у передгірських і низинних відповідно, тобто має місце міграція важких металів. Це враховано при розробці рекомендацій по встановленню нормативів стану об'єктів довкілля. Доведено природу походження важких металів і радіонуклідів у об'єктах довкілля, методами кластерного і факторного аналізу встановлено закономірності розподілу цих компонентів за територіальною ознакою, тощо. Особливої уваги заслуговують дослідження у межах пралісів, адже такі дані можуть бути використані як нормативи фонового стану природних об'єктів. Запропоновано, як критерій безпеки стану ґрунтів за вмістом важких металів, використовувати їх міграційну здатність (відношення вмісту кислоторозчинних форм до їх валового вмісту), а критеріями радіаційного моніторингу - використовувати радіоактивні мітки, такі як 214Bi (ряд 238U) і 228Ac, 212Pb (ряд 232Th), а також відношення сумарної активності природних радіонуклідів ряду 232Th до ряду 238U. На основі проведених досліджень розроблено рекомендації по встановленню нормативів стану об'єктів довкілля, що впроваджено в системі екологічного менеджменту, проведено паспортизацію ґрунтів і картографування територій об'єктів природно-заповідного фонду, а результати досліджень впроваджено у навчальний процес.

2. The thesis is devoted to chemical and radioecological monitoring of National nature parks of Transcarpathian region. Comprehensive approach for background monitoring was propounded, which means combination of heavy metals distribution parameters and gamma-active radionuclides in the environment objects. Validity of optimized method determination specific activity has been proved. The regularities of radionuclides migration in the area of National nature parks "Synevir", "Uzhanskiy" and "Enchanted Land" have been established. Two opposite conformities to law were set. At first, general specific activity of natural gamma-active radionuclides, except 40K, has higher significance in highlands than in lowlands. In the second place, the content of heavy metals in the highlands environment objects is lower than highlands. It means there is geochemical drift of heavy metals. Using cluster and factorial analysis the origin of heavy metals and radionuclides in the environment objects was proved. Investigation in the primeval forest area can be used as standards of nature objects background state. The ability to migrate of heavy metals was used as security criteria of soils. Radiaktive markers (214Bi, 228Ac, 212Pb) was used as criteria of radiatijn monitoring. Recommendations on environmental standards of state were made. The passport system of soils and mapping of national nature pars were carried out.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сухарев Сергій Миколайович

2. Sukharev Sergij Mykolajovych

Кваліфікація: д.х.н., 02.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пшинко Галина Миколаївна

2. Пшинко Галина Миколаївна

Кваліфікація: д.х.н., 21.06.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Закутевський Олег Ігорович

2. Закутевський Олег Ігорович

Кваліфікація: к.х.н., 21.06.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Гончарук Владислав Володимирович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Гончарук Владислав Володимирович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.